

Karolina Samborska-Zaleska

**KSZTAŁTOWANIE SIĘ SYSTEMU PREWENCJI I ZWALCZANIA ZJAWISKA
HANDLU LUDŹMI W POLSCE W LATACH 1995-2012**

STRESZCZENIE

Za główny cel niniejszej dysertacji obrano próbę dokonania najbardziej kompleksowej i poprawnej metodologicznie diagnozy procesu kształtowania się systemu prewencji i zwalczania zjawiska handlu ludźmi w latach 1995-2012, w której ujęto elementy składowe ww. struktury. Podjęty w pracy problem badawczy wymagał przeprowadzenia analizy z perspektywy kilku dyscyplin badawczych, wpisując się w dysputę dotyczącą multidyscyplinarnego statusu politologii, na zasadzie analogii z innymi naukami społecznymi czy humanistycznymi.

W ramach celów szczegółowych dokonano charakterystyki przyjętych rozwiązań prawnych i administracyjnych, włącznie z ustaleniami legislacyjnymi, zarówno w odniesieniu do prawa międzynarodowego i unijnego, jak i krajowych regulacji prawnych. Przeanalizowano obszary wymagające wzmożonego zaangażowania środków kadrowych oraz finansowych, w odniesieniu do etapowości włączania ich do systemu prewencji i zwalczania handlu ludźmi, tj.: organów ścigania, organów ochrony porządku publicznego i bezpieczeństwa, służby konsularnej i (w mniejszym zakresie) dyplomatycznej, a także pomocy społecznej. Omówiono formy stadialne towarzyszące zjawisku ww. zjawisku i dominujące schematy wiktymizacji na obszarze Polski. Proces wdrażania standardów ochrony ofiar handlu ludźmi ukazano w kontekście naruszenia praw człowieka, walki ze stereotypizacją, a także próby przełamywania wyłączności usług trzeciego sektora w zakresie wsparcia ofiar handlu ludźmi i rozszerzania działań systemowych z poziomu centralnego do regionalnego.

Na zasadzie przeglądowego porównania odniesiono się także do zinstytucjonalizowanych systemów eliminacji handlu ludźmi, funkcjonujących w pozostałych regionach świata, ze szczególnym wskazaniem na państwa członkowskie Unii Europejskiej

przez wzgląd na geopolityczne położenie Rzeczypospolitej Polskiej. W celu poprawności metodologicznej i efektywności pracy badawczej cezura czasowa niniejszej dysertacji zawężona została do roku 2012, przyjętego jako wyznacznik zakończenia pierwszego etapu działań względem utworzenia systemu działań przeciwko handlowi ludźmi w Polsce.

Słowa kluczowe: handel ludźmi, system prewencji, zwalczanie zjawiska handlu ludźmi w RP, identyfikacja ofiar handlu ludźmi, wsparcie systemowe ofiar, międzynarodowe standardy, system eliminacji handlu ludźmi, stereotypizacja